

Doména .sk & doména .eu***Domain .sk & domain .eu*****JUDr. Erika Dubajová Javúreková****Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva****Ústav súkromného práva, interný doktorand****JUDr. et Bc. Radovan Konečný, MBA****Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach
interný doktorand****Anotácia**

V dnešnom virtuálnom svete 21. storočia sa väčšina z nás stretla s pojmom doména, a to buď ako strana držiteľa vlastnej domény za účelom prezentácie svojich webových stránok alebo ako strana vyhľadávajúca zdroje informácií na internete. Málokto sa už zamýšľa nad doménou v právnom zmysle slova. V prostredí podnikateľského sveta predstavuje internetová doména jeden z jedinečných identifikátorov tovarov a služieb ponúkaných podnikateľským subjektom. Základným účelom doménového mena je užívateľské zjednodušenie vyhľadávania a orientácie na internete. V nasledujúcom texte sa pokúsime zodpovedať na otázky, súvisiace s pojmom doména, ako aj na načrtnúť problematiku riešenia doménových sporov pri národnej doméne .sk a pri európskej doméne .eu.

Annotation

In today's virtual world of the 21st century, most of us have encountered the term "domain"; either meaning a party that holds its own domain for the purpose of presenting its website or a party that looks for sources of information on the Internet. Today, hardly anyone thinks about the term domain in the legal sense of the word. In the business setting, the Internet domain represents one of the unique identifiers of goods and services offered to businesses. The basic purpose of the domain name is to make it easier for the user to search and navigate the Internet. In the following paper, we will try to answer questions regarding the term "domain"; we will also try to describe the issue of resolving legal disputes regarding the national domain sk and the European domain eu.

Kľúčové slová

doména .sk, doména .eu, právne aspekty domény, registrácia doménového mena, nehmotný majetok, nekalá súťaž

Key words

sk domain, eu domain, legal aspects of a domain, domain name registration, intangible, asset, unfair competition

Úvod

Jedným z hlavných dôvodov, prečo boli domény vytvorené, je poskytnutie ľahko rozpoznateľného a zapamätateľného spôsobu identifikácie a lokalizácie na internete. Doménové meno je základom „identity“ pre držiteľa domény a je to zároveň virtuálna adresa. Návštevníci, zákazníci prípadne iné subjekty používajú doménové meno, ak si chcú pozrieť konkrétnu webovú stránku. Pre podnikateľov sa jedná o hodnotu reprezentujúcu vonkajší prejav nimi ponúkaných tovarov a služieb smerom k verejnosti, t.j. smerom k potenciálnym zákazníkom. Slovenskí zákazníci, rovnako ako aj slovenskí podnikatelia sa vyznačujú relatívne vysokou mierou konzervativizmu, a tak sa národné domény .sk tešia stále vysokej miere obľúbenosti a aj vyššej dôvere zákazníkov oproti doménam .eu. Doménové mená majú nepochybne signifikantný vplyv na zlepšovanie ekonomických výsledkov podnikateľov, nakoľko má povahu „on-line“ značky daného podnikateľského subjektu.

Základné špecifikum domény .eu spočíva v jej prístupnosti len pre subjekty s domicilom v jednej z krajín Európskej únie, ktorá je jej členom. Doména .eu sa vyznačuje viacerými špecifickými prvkami, ktoré si kladú za cieľ zvýšiť dôveru držiteľa doménového mena. Doména by tak mala slúžiť pre potenciálnych užívateľov ako „vodítko“ hovoriace o pôvode obsahu umiestneného na tejto doméne. Pre užívateľov je európska doména znakom, že obsah na nej umiestnený podlieha minimálnemu štandardu európskeho práva. Spôsob akým doména vznikla a verejnoprávne regulácie jej fungovania je európskym špecifikom, rovnako tak ako samotné fungovanie Európskej únie ako celku.

I. Čo je doménové meno?

Pojem doménové meno nie je jednoznačne definovaný našou právnou úpravou a nie je ani jednotný názor odbornej verejnosti na túto problematiku, ktorá spadá pod oblasť práva duševného vlastníctva.^[1]

Doménové meno^[2] je nositeľom jedného z typických atribútov práva duševného vlastníctva, a tým je potenciálne *ubiquita* a jeho celosvetová pôsobnosť. Najčastejšie sa stretneme s otázkou, kam doménové meno^[3] zaradiť z pohľadu právnej teórie, pričom nesmieme opomenúť aj skutočnosť, že doménové meno má aj ekonomickú hodnotu. „Vhodne zvolená doména je konkurenčnou výhodou s potenciálnou trhovou hodnotou a stáva sa tak významnou súčasťou nehmotnej zložky podniku.“^[4] Z technického hľadiska je doménové meno^[5] číselným kódom, umožňujúcim identifikáciu počítača pripojeného do internetu a následnú komunikáciu medzi nimi. „Doménové meno predstavuje textový reťazec, prostredníctvom ktorého je možné na internete identifikovať subjekty alebo ich tovary a služby označené týmto doménovým menom, pričom doménové meno pozostáva z textového reťazca, hierarchicky usporiadaného do úrovní (stupňov), ktoré sú navzájom oddelené bodkami. Základné členenie domén možno vykonať podľa stupňov, v ktorých sa registrujú a používajú. Prvým stupňom je stupeň najvyšší, ktorý sa člení na dve skupiny. Jednou z nich je skupina druhových (generických) domén, medzi ktoré patria domény: com, org, net a iné. Druhou skupinou je skupina národných domén, kde patria domény: slovenská .sk, česká .cz, maďarská .hu a iné.“^[6]

A ako by sme mali chápať doménové meno v právnom zmysle? V odborných kruhoch sa stretneme s otázkami, či je doména z pohľadu práva vec alebo nie, či sa jedná o subjektívne alebo objektívne právo alebo je doména iná majetková hodnota... „Občiansky zákonník zakotvuje v § 1 ods. 3 OZ subsidiaritu Občianskeho zákonníka, keď určuje, že aj na vzťahy vyplývajúce z duševného vlastníctva

sa použije podporne Občiansky zákonník, ak ich neupravujú iné zákony.”^[7] Doménové meno je predmetom záväzkového vzťahu založeného zmluvou o doméne. Vychádzajúc z § 118 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „OZ“), môžeme pod doménovým menom chápať inú majetkovú hodnotu resp. právo, ktoré vzniká zo zmluvného vzťahu pri zmluve o doméne. „Odborná verejnosť sa zhoduje na tom, že doménové meno **nemôže byť vecou**, pretože nie je hmotným predmetom, doménové mená sú iba elektronickými dátami, uloženými v databáze tzv. DNS serverov.”^[8] Vec síce môže podľa § 118 OZ byť predmetom vzťahov občianskeho práva a rovnako aj iná majetková hodnota podľa § 118 OZ, avšak: „Pri právnej kvalifikácii doménového mena je potrebné mať na pamäti to, že sa jedná len o elektronický zápis uložený v pamäti príslušného DNS serveru. A práve to je dôvodom prečo doménové meno **nie je považované za vec v právnom zmysle**. Keďže nehnuteľnosť je definovaná v zákone, je jedinou možnosťou aby bolo doménové meno vecou hnutelňou.”^[9] Súdna prax pojem vec chápe predovšetkým tak: „...že sa musí jednať o „hmotný predmet, za predpokladu, že je ovládateľný a užitočný“. Dôležité je teda to, aby sa jednalo o hmotný predmet, čo sa o doménovom mene nedá povedať, a práve preto je nutné **odmietnuť** tvrdenia, podľa ktorých by malo byť doménové meno vecou v právnom slova zmysle.”^[10]

Ďalej môžeme doménové meno chápať z pohľadu subjektívneho a objektívneho práva. „Právo subjektívne je v podmienkach nášho právneho systému odvodené od objektívneho práva. Na rozdiel od objektívneho práva, právo subjektívne je definované obvykle ako objektívnym právom stanovená a objektívnym právom garantovaná miera možného chovania oprávnenej osoby.”^[11] K uvedenému tvrdeniu sa vyjadril autor Váľent nasledovne: „Typicky sa jedná o práva záväzkové. Tieto práva spočívajú v oprávnení požadovať po určitej osobe alebo osobách nejaké chovanie, buď aktívne alebo pasívne. Nárok je vlastnosťou subjektívneho práva, ktorý je nevyhnutný pre poskytnutie ochrany takémuto právu. Jedná sa o možnosť oprávnenej osoby domáhať sa štátneho donútenia pri porušení alebo ohrození svojho subjektívneho práva.”^[12]

II. Systém a štruktúra doménových mien

Existuje systém^[13] domén rozdelený na generické domény a národné domény. Našu pozornosť upriamime na národné domény^[14] najvyššej úrovne,^[15] ktoré sú tvorené pomocou skratky každého štátu. Štruktúru doménových mien tvorí textový reťazec, ktorý je od seba oddelený bodkou.^[16] V praxi sa môžeme stretnúť, že držitelia domén druhej úrovne rozhodnú túto doménu rozčleniť na ďalšie domény tzv. subdomény. Držiteľ aj národný správca má právo rozčleniť národnú doménu. Takéto delenie zabezpečuje odlíšenie **súkromného a verejného sektora**.

Výber doménového mena podlieha určitým kritériám. Reťazec sa nesmie zhodovať s reťazcom, ktorý tvorí generickú^[17] doménu najvyššej úrovne alebo národnú^[18] doménu najvyššej úrovne. Rovnako sa nesmie zhodovať s textovým reťazcom inej domény, ktorá už existuje. „Ďalej textový reťazec tvoriaci doménové meno **nemôže obsahovať mená, názvy a slová, ktorých použitie je v zjavnom rozpore so zásadami slušnosti, morálky, poctivého obchodného styku alebo by hrubým spôsobom zasahovalo alebo mohlo zasahovať do práv a oprávnených záujmov tretích osôb a pod.**”^[19] Neprípustným

označením domény je označenie použitím slov, ktoré sú dominantným prvkom:

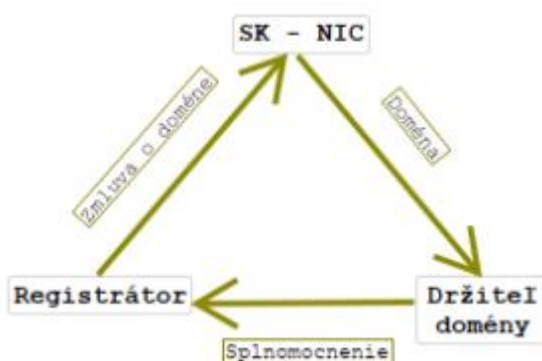
- a, ochrannej známky zapísanej Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky;
- b, medzinárodnej ochrannej známky chránenej pre územie Slovenskej republiky;
- c, všeobecne známej ochrannej známky.

III. Registrácia doménového mena

Pri registrácii doménového mena nám vznikajú viaceré zmluvné vzťahy (viď. obrázok). Subjektmi, ktoré vystupujú pri registrácii doménového mena sú: registrant (držiteľ, žiadateľ) doménového mena, registrátor a doménový správca. Registrant doménového mena môže byť ktokoľvek (fyzická alebo právnická osoba). Doménový správca alebo doménová autorita je obchodná spoločnosť SK – NIC a.s.^[20] a registrátorom domén bude obchodná spoločnosť^[21], ktorá poskytuje služby súvisiace s registráciou doménového mena. Správca domény uzatvára s registrátorom Registrátorskú zmluvu. Z ustanovení tejto zmluvy vyplýva povinnosť správcu domény prevádzkovať registračný systém a zabezpečiť registrátorovi prístup do tohto systému, aby do neho mohol zavádzať registračné údaje k doménovým menám. Registrátor musí implementovať do registračného procesu možnosť zistiť, či doménové meno je k dispozícii alebo nie. Za registráciu doménového mena platí registrant poplatok.

Ďalší právny vzťah vzniká medzi registrátorom, ktorého si registrant vyberie. Registrátor bude požadovať od registranta kontaktné ako aj technické informácie, ktoré sa zapisujú do registra. Právom registrátora je možnosť vypovedať zmluvu a predať doménové meno, ak nie je schopný spojiť sa so skutočnou osobou v prípade potreby riešenia právnych otázok. Registrátor registruje doménové meno na princípe „first come, first served“. Registrácia prípadne obnovenie registrácie doménového mena poskytuje žiadateľovi osobnú licenciu na užívanie doménového mena počas doby, na ktorú sa registrácia vzťahuje. Registrátor nezaručuje dostupnosť doménového mena.

Obrázok:

Držiteľ doménového mena a správca domény medzi sebou neuzatvárajú žiadnu zmluvu respektíve ide o rámcovú zmluvu uzatvorenú prostredníctvom registrátora. Užívateľ doménového mena uzatvára zmluvu len s registrátorom. **Z hľadiska právnej teórie by mohlo ísť aj o mandátnu zmluvu.** Registrant dáva zmluvou mandát registrátorovi k tomu, aby vykonal zápis do databázy menného servera. Dôležité považujeme uviesť aj to, že zo zmluvy medzi správcou domény a registrátorom neukladajú výslovnú záväznosť aj pre registranta tj. držiteľa doménového mena. Podmienky, ktoré upravil správca musí dodržiavať registrátor. Správca zaväzuje registrátora, aby do svojich zmluvných podmienok začlenil

všetky požiadavky, ktoré vychádzajú z povinností registrátora voči správcovi domén. Takže nepriamy účinok majú na registranta. Registrant so správcom uzatvárajú **Zmluvu o doméne**.

Na označenie osoby, ktorá zaregistrovala doménové meno, sa v právnej literatúre používa pojem „držiteľ“ a nie vlastník alebo majiteľ. Zároveň treba uviesť, že v prípade, ak bude držiteľom doménového mena podnikateľ, ktorý bude s prihliadnutím na všetky okolnosti používať predmetnú doménu na podnikateľské účely, použijú sa pre zmluvný vzťah primerane ustanovenia Obchodného zákonníka. Špekulatívna registrácia doménových mien za účelom dosiahnutia zisku z ich predaja alebo prenájmu vykazuje znaky nekalosúťažného konania v rámci konkurenčného boja podnikateľských subjektov o svojich zákazníkov a na to by mali držiteľia domén pamätať. Už dnes sú k dispozícii súdne rozhodnutia, ktoré len potvrdzujú ako je dôležité dodržiavať zásady poctivého obchodného styku. V jednom z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vedeného pod sp. zn. 3Obo 147/2007 sa uvádza: „*hospodárska súťaž poníma ako proces stretu rôznych záujmov, rôznych subjektov v oblasti trhu, na ktorý vstupujú s cieľom získať prospech*“.^[22] Predovšetkým (ale, nie len) podnikatelia by mali pri registrácii doménových mien, aby ich konanie nebolo v rozpore s poctivým obchodným stykom a dobrými mravmi hospodárskej súťaže.

IV. Doménové meno a vzťahy voči tretím osobám

Registrácia domény zasahuje do práv tretej osoby, napr. do práv majiteľa ochrannej známky. Tretia osoba potom zvykne žalovať dva subjekty, a síce držiteľa domény v prvom rade a doménovú autoritu v druhom rade. Voči žalovanému v prvom rade (držiteľ domény) si potom žalobca uplatňuje najmä zdržovací, resp. aj odstraňovací nárok a voči druhému žalovanému uloženie povinnosti prevodu domény (doménová autorita). Poškodená strana musí však počítať aj s tým, že takéto súdne konanie môže trvať aj niekoľko rokov a so samotným rozhodnutím súdu nemusí byť spokojná. Žiadny právny predpis neformuluje ani špeciálny nárok na prevod domény. Tretia osoba, ktorej práva z ochrannej známky sa porušia, nie je v zmluvnom vzťahu k doménovej autorite. Súdy zvyknú potom povinnosť prevodu doménovej autorite uložiť.

V tejto súvislosti bude podstatná otázka, či sa jedná o konštituovanie povinnosti alebo tu povinnosť existovala ešte pred rozhodnutím súdu. Konštitutívne rozhodnutie si vyžaduje osobitné splnomocnenie zákona. Ako sme uviedli vyššie, právna úprava domén neexistuje. Zmluvný vzťah existuje iba medzi žalovaným v prvom rade (držiteľom domény) a žalovaným v druhom rade (doménová autorita). Iba v ich zmluvnom vzťahu existujú práva a povinnosti, (vrátane akejkoľvek povinnosti doménovej autority) upravenej v rámci pravidiel registrácie domén. Deklaratórnosť rozhodnutia zvyknú súdy odôvodňovať takouto povinnosťou, nato čo nadobudli účinnosť pravidlá alternatívneho riešenia sporov, ktoré sa stali neoddeliteľnou súčasťou pravidiel poskytovania domén v doméne najvyššej úrovne .sk.

V. Kolízia doménové mena a ochrannej známky

Doménové mená sa môžu dostať do kolízie s viacerými právami vzťahujúcimi sa k podobnému alebo zameniteľnému označeniu so skorším právom prednosti, prípadne právami držiteľa ochrannej známky, či práva vyplývajúceho z obchodného mena.^[23] Podnikateľ v prípade, že výraz nie je jeho obchodným menom alebo ochrannou známkou, by si mal pred podaním prihlášky na registráciu domény preveriť, či používaním potenciálneho mena, sa nedotkne aj práv tretích osôb. Vyššiu právnu ochranu

doménového mena je možné zabezpečiť najmä registráciou doménového mena ako ochrannej známky v požadovanom regióne. Prípadne, aj ak je doménové meno, súčasne obchodným menom podniku používané v obchodnom styku. Zo zaužívaných pravidiel v oblasti registrácie doménových mien je pri existujúcej kolízii dôležitým posúdenie registrácie doménového mena v dobrej viere, teda či registrované doménové meno sa aj v praxi používa alebo ho osoba registrovala len so zámerom ponúknuť ju za odplatu dotknutému subjektu. V tomto prípade môžeme považovať takéto konanie ako konanie v rozpore s poctivým obchodným stykom a dobrými mravmi súťaže.

VI. Spory doménových mien .sk

Spory ohľadom doménových mien .sk sa riešia prostredníctvom súdu, na rozdiel sporov z doménových mien .eu a .cz, pri ktorých sa riešia spory prostredníctvom Rozhodcovského súdu. Súčasťou Zmluvy o registrácii doménového mena je aj vyhlásenie, na základe ktorého vyjadruje súhlas v prípade sporu sa podriaďiť právomoci všeobecných súdov. Pravidlá poskytovania menného priestoru v internetovej doméne .sk boli prijaté spoločnosťou SK – NIC, a.s. V prípade právoplatného súdneho rozhodnutia alebo predbežného opatrenia, ktoré ukladá povinnosť zrušenia doménového mena SK – NIC a.s. jednostranne odstúpi od zmluvy. Najčastejšie sa tretia osoba domáha zrušenia alebo prevodu registrácie doménového mena z dôvodu ochrany jej práv, ktoré plynú z ochrannej známky prípadne z iného ochranného označenia. Zápis ochrannej známky neznamena prednostné právo majiteľa ochrannej známky na doménové meno. Pri rozhodovaní sporov o doménach musí sťažovateľ preukázať zhodu alebo zameniteľnosť doménového mena s jeho ochrannou známkou, obchodným menom alebo iným chráneným záujmom. Ďalšou skutočnosťou, ktorú musí sťažovateľ preukázať, je, že držiteľ – registrant doménového mena nemá žiadne práva alebo právom chránené záujmy, a že doménové meno bolo registrované a je aj používané v zlej viere. Zložitejšie na posúdenie však bude situácia, keď obchodná firma vznikla a jej označenie sa zhoduje s už existujúcou a zaregistrovanou doménou. Kto sa v tomto prípade bude dopúšťať nekalosúťažného konania...?

VII. Alternatívne riešenie doménového sporu

Arbitrážne centrum pre alternatívne riešenie doménových sporov so sídlom v Košiciach (ďalej len ako „ADR“) rieši spory, ktorých predmetom sú domény. Poškodený sa teda môže domáhať ochrany svojich práv súvisiacich s doménou mimo súdu. Riešenie týchto sporov prebieha na diaľku, elektronicky s následným vydaním – expertného rozhodnutia. V prípade, že je hlavným záujmom poškodeného prioritne zabrániť držiteľovi domény v jej užívaní, predstavuje konanie pred expertom Centra ADR oveľa rýchlejší a hospodárnejší spôsob na rozdiel od konania pred všeobecnými súdmi. Navrhovateľ sa v rámci alternatívneho riešenia sporu podľa pravidiel ADR^[24] môže domáhať zrušenia domény (ukončenia registračného obdobia domény) alebo jej prevodu na navrhovateľa alebo osobu ním uvedenú.

Práve samotný prevod domény sa v praxi všeobecných súdov javí ako problematický, pretože **najvyššia doménová autorita** je ako jediná schopná prevod domény vykonať, avšak nie je so žalobcom v žiadnom zmluvnom vzťahu, a zároveň ani žiaden právny predpis neupravuje samotný nárok na prevod domény v prospech poškodeného resp. tretej osoby. Z uvedeného dôvodu všeobecné súdy niekedy nárok na prevod domény zamietnu a nerozhodujú doménové spory, v ktorých figuruje ako žalovaný aj najvyššia doménová autorita, jednotne. Rozhodnutie experta Centra ADR je samovykonateľné, v porovnaní od rozhodnutia všeobecného súdu, pretože najvyššia doménová autorita má postavenie účastníka

konania, ktorý priamo vykoná rozhodnutie experta. Samozrejme aj alternatívne riešenie doménových sporov má svoje nevýhody. Spočívajú najmä v nemožnosti rozhodovať o náhrade trov konania alebo nároku na náhradu škody. Nárok na náhradu škody a trov konania, ktorý by mohol byť priznaný všeobecným súdom, častokrát nie je primárnym záujmom poškodeného.

Doménové spory sú zvyčajne spory medzi podnikateľmi (alebo podnikateľom a nepodnikateľom) a okrem porušenia práv duševného vlastníctva sa držiteľ domény dopúšťa aj nekalej súťaže. V rámci nerušeného výkonu hospodárskej činnosti poškodeného je dôležitejšie práve skoré zabránenie užívaniu domény. Už aj niekoľko mesačný spor o doménu môže zásadne negatívnym spôsobom ovplyvniť **ekonomickú hodnotu domény**^[25]. A to spôsobením škody pre oprávneného majiteľa. Ťažiskom dokazovania je preukazovanie oprávnených záujmov a dobrej viery registrácie doménového mena a je to aj najkomplikovanejšou časťou doménového sporu, nakoľko sa jedná o nevyhnutnú podmienku pre úspech sporu. Výhodou je skutočnosť, že rozhodovanie sporu podľa pravidiel ADR nie je prekážkou brániacou ktorejkoľvek strane obrátiť sa s príslušným návrhom týkajúcim sa domény na príslušný všeobecný súd. Toto právo môže sťažovateľ uplatniť kedykoľvek pred začatím, v priebehu alebo po skončení alternatívneho riešenia sporu. Naopak právoplatne rozhodnutý doménový spor všeobecným súdom, vrátane právoplatného rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia, predstavuje už prekážku pri prejednaní veci podľa alternatívneho riešenia sporov a pravidiel ADR. Alternatívne riešenie doménových sporov podľa pravidiel ADR vnímame doposiaľ ako najefektívnejší spôsob zabránenia porušovaniu majetkových práv poškodeného neoprávneným užívaním domén. Prípadné rozhodnutie experta v prospech poškodeného, môže byť v konaní o náhradu škody pred všeobecným súdom len výhodou. V nasledujúcej časti ponúkame výber rozhodnutí Expertu vo veci týkajúcich sa domén.

VII.I. Odborné rozhodnutie Expertu vo veci domény levi.sk (30/2020)^[26]

Predmetné Odborné rozhodnutie Expertu sa zaoberalo tým, ako sťažovateľ požiadal o prevod domény „levi.sk“ z jej Držiteľa na seba z dôvodu zásahu do práv k Chránenému označeniu „LEVI'S“ a „LEVI STRAUSS“ ako aj „LEVI“. Držiteľ si doménu registroval bez toho, aby ju akýmkoľvek skutočným spôsobom používal. Vyžíval ju iba na presmerovanie na konkurenčnú doménu. Expert v konaní skonštatoval preukázanie a existenciu chráneného označenia k ochrannej známke k slovnému označeniu „LEVI'S“ a „LEVI STRAUSS“. Expert konštatoval aj podobnosť ochrannej známky „LEVI'S“ a „LEVI STRAUSS“ s doménou „levi.sk“. Sťažovateľ preukázal nedostatok dobrej viery držiteľa tým, že doména nebola skutočne používaná po dobu najmenej 2 rokov a navyše bola zaregistrovaná za účelom dosiahnutia neoprávneného zisku a pritiahnutia zákazníkov na konkurujúcu doménu držiteľa, resp. tretej osoby. Expert vyhovel návrhu a nariadil prevod domény na Sťažovateľa, Vzhľadom na splnenie všetkých podmienok stanovených v Pravidlách ADR.

VII.II. Odborné rozhodnutie Expertu vo veci domény perinbaba.sk (28/2020)^[27]

V ďalšom z rozhodnutí bol sťažovateľom režisér, ktorý sa zapísal do dejín (okrem iného) svojou prácou na známej medzinárodnej rozprávke známou pod názvom „Perinbaba“. Známa rozprávka „Perinbaba“ bola napísaná na námiet germánskej ľudovej rozprávky zozbieranej bratmi Grimmovcami s pôvodným názvom „Frau Holle“. Kľúčovou postavou tejto rozprávky je teda „pani Holle“, voľne prekladaná ako „Pani Zima“. Sťažovateľ si v tomto prípade uplatňoval ochranu z titulu autorského práva k názvu diela alebo postavy a podporne si uplatňoval aj práva z ochrannej známky. Sťažnosť bola v tomto prípade

neúspešná, pretože majetkové práva k prípadnému dielu vykonáva iná osoba. Osobnostné práva autora nie sú samotnou registráciou dotknuté. Expert navyše v predmetnom spore, po bližšom preskúmaní dospel aj k záveru, že samotné označenie „Perinbaba“ nie je osobitne chránené autorským právom, pretože je predurčené ľudovým námetom diela. Ďalšou dôležitou skutočnosťou bolo aj to, že uplatňovaná ochranná známka nepatrí osobe sťažovateľa.

VII.III. Odborné rozhodnutie Expertu vo veci domény converse.sk (22/2020)^[28]

Sťažovateľ v tomto konaní požiadal o prevod domény „converse.sk“ z jej držiteľa na seba, a to z dôvodu tvrdeného zásahu do svojich práv z ochranných známok „CONVERSE“ s účinkami v Slovenskej republike. V čase podania návrhu a vydania rozhodnutia Expertu nebola doména verejne používaná. Expert konštatoval zhodnosť Chráneného označenia s doménou a existenciu pravdepodobnosti zámeny medzi nimi. Pokiaľ ide o sťažovateľom tvrdené dobré meno ochranných známok „CONVERSE“, Expert síce pripustil možnosť jeho existencie, ale nerozhodol spor na tomto základe. V tomto prípade nebol dostatočne preukázaný vzťah dobrého mena k relevantnej časti verejnosti, teda k spotrebiteľom na území Slovenskej republiky. Subjektívne právo ani legitímny záujem k doméne neboli držiteľom preukázané.

Expert odmietol snahu držiteľa účelovo „skonštruovať“ svoj legitímny záujem k doméne *ex post*, v reakcii na vzniknutý doménový spor. Sťažovateľ dostatočne preukázal nedostatok dobrej viery pri získaní a používaní domény držiteľom, konkrétne získanie domény s cieľom zabrániť sťažovateľovi použiť chránené označenie v rámci zodpovedajúcej domény, pričom držiteľ sa zapojil do takéhoto nekalého jednania opakovane a doména nebola reálne používaná po dobu najmenej 2 rokov odo dňa jej registrácie alebo od 1.9.2017 podľa toho, čo nastalo neskôr. Expert návrhu v celom rozsahu vyhovel, nakoľko konštatoval splnenie všetkých nutných podmienok stanovených v Pravidlách ADR. Okrem uvedených príkladov rozhodovacej činnosti pri doménových sporoch existuje množstvo ďalších zaujímavých doménových sporov napr. pokecik.sk, itesco.eu, itesco.cz a iné.

VIII. Alternatívne riešenie sporov domény .eu

Významným špecifikom domény .eu je spôsob vynútenia práv, ktoré vznikajú pri ich registrácii. Spory o doménové mená .eu prebiehajú formou online rozhodcovského konania. Plne elektronické riadenie výrazne skraca dobu od začatia konania po vydanie rozhodnutia, znižuje náklady na prevádzku, umožňuje operatívnu reakciu administrátora sporu, a ďalej okrem iného umožňuje jednoducho publikovať všetky rozhodnutia na internete a prispievať tak k celkovej transparentnosti konania. Registrátor posudzuje pri prihláške skutočnosť, či nejedná o už rovnaké doménové meno v databáze. Na existenciu iných práv k označeniam, ktoré sú zhodné alebo zameniteľné s doménou .eu, sa v procese registrácie neprihliada vôbec, a ak, tak môžeme povedať, že minimálne. Navyše na zaregistrovanie nového doménového mena postačuje, aby sa od už zaregistrovaného doménového mena odlišovalo len v drobnej odchýlke, ktorá môže byť splnená tým, že sa zmení jedno písmeno. Registrátor nezodpovedá ani za výber ani za používanie doménového mena prihlasovateľom voči tretím osobám. Doména .eu eviduje už niekoľko miliónov registrovaných doménových mien. Spory o tieto doménové mená sú pochopiteľne nezanedbateľnou súčasťou pôsobenia tejto domény.

Spory o domény .eu rozhoduje oproti doméne .sk Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (ďalej len „Rozhodčí soud“), ako jediný orgán s

pôsobnosťou pre všetky členské štáty Európskej únie.^[29] O spore rozhoduje jednočlenný alebo trojčlenný senát. Zoznam správcom je zostavený tak, aby jazykovo pokrýval všetky členské štáty Európskej únie. V súčasnej dobe rozhoduje Rozhodčí soud tiež doménové spory podľa pravidiel Uniform Domain-Name Dispute-Resolution Policy (ďalej len ako „UDRP“), teda spory o mená v medzinárodných generických doménach .com, .net, .org, ai., ako jeden zo štyroch celosvetovo oprávnených orgánov. Pramene pre rozhodovanie sporov o doménové mená sú predpisy vydané Rozhodčím soudem ADR.eu. Ako procesný predpis slúžia Pravidlá pre riešenie sporov o domény .eu a hmotnoprávna úprava registrácie a používania domény .eu, ktorá vychádza najmä z Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 733/2002 a Nariadenia Komisie (ES) č. 874/2004, v znení neskorších predpisov. Doplnkové pramene tvoria Pravidlá registrácie doménového mena .eu vydané správcom registra doménových mien .eu – Európskym registrom doménových mien (EURid).

Samotný spor o doménové meno začína kontaktovaním Rozhodčího soudu prostredníctvom webových stránok. Komunikácia s Rozhodčím soudem prebieha cez online platformu, kde sú tiež k dispozícii pre všetkých účastníkov štandardizované formulárové vzory. Online platforma slúži zároveň k vzájomnému doručovaniu písomností. Podobne ako v prípade dátových schránok sa prečítaním správy alebo uplynutím lehoty správa spravidla považuje za doručenú. Podanie sa prijímajú vo všetkých jazykoch členských štátov Európskej únie (s výnimkou maltčiny). Pravidlom pre určenie jazyka, v ktorom má byť podaný žalobný návrh je jazyk Registračnej zmluvy, ktorou bolo meno registrované, pokiaľ nie je stranami dohodnuté inak. Zmena pravidiel umožňuje žalujúcej strane podávať dokumenty aj v inom jazyku, ak preukáže, že žalovaná strana má adekvátnu znalosť tohto jazyka. O celkovú zmenu jazyka konania môže žalujúca strana požiadať v samostatnom konaní, pred podaním vlastného žalobného návrhu. V rámci úpravy pravidiel konania došlo k zmierneniu podmienok. Predtým mohol senát rozhodnúť o zmene iba vo výnimočných prípadoch.

Bezprostredne po prijatí návrhu a jeho formálnej kontrole dochádza k zablokovaniu mena v registroch EURidu. Zablokované doménové meno nemôže byť v čase jeho blokácie prevedené na iného držiteľa a zároveň existujúci držiteľ nemôže meniť svoje kontaktné informácie ani previesť doménové meno k inému registrátorovi. V prípade, že sú v podaní zistené nedostatky, je žalobcovi poskytnutá lehota siedmich dní na doplnenie, inak nastáva fikcia späťvzatia návrhu a návrh sa pokladá za nepredložený. Ak je podanie v poriadku, je odovzdaný žalovanej strane na vyjadrenie, ktoré musia Rozhodčímu soudu podať do tridsiatich dní. V prípade, že vyjadrenia protistrany nie je v uvedenej lehote predložené, je odporca informovaný o svojej povinnosti doporučeným listom zaslaným na adresu uvedenú v registrácii.

Po obdržaní vyjadrenia protistrany je administrátorom podľa interných pravidiel určený senát. Komunikácia medzi stranami a senátom prebieha iba prostredníctvom online platformy, tak aby bola prístupná všetkým účastníkom konania. Rozhodnutie senátu je vyhotovené v písomnej forme podľa vzorového formulára, tak aby bolo umožnené jednoduché porovnanie a vyhľadávanie v jednotlivých rozhodnutiach. V prípade rozhodnutia o prevode alebo zrušení doménového mena prebehne zmena v registroch do tridsiatich dní od oznámenia rozhodnutia stranám. Rozhodnutie je oznámené aj jednotlivým registrátorom a zverejnené v internetovej databáze ADR.eu. Rozhodnutie je konečné pre obe strany aj pre EURid a nemožno sa proti nemu odvolať, týmto však nie je dotknuté právo strán začať klasické súdne konanie vo vzájomnej jurisdikcii. Ak je takéto konanie začne do tridsiatich dní od oznámenia rozhodnutia, k zmene v registri nedôjde.

Záver

Článok vo svojom rozsahu prezentuje základné právne aspekty domén .eu a našej národnej domény .sk. a pre lepšie pochopenie načrtáva aj technickú stránku ich registrácie a prevádzky, taktiež poukazuje aj na možnosti riešenia doménových sporov. Špekulatívne registrovanie doménových mien môže v určitých prípadoch vykazovať znaky nekalosúťažného konania. Nakoľko doménové meno predstavuje nehmotnú časť majetku podnikateľa, tak sú doménové spory vysoko aktuálnou problematikou. Úroveň porušovania práv duševného vlastníctva sa dynamicky v čase zvyšuje a nabera čoraz sofistikovanejšiu podobu, navyše toto porušovanie často prerastá hranice jedného štátu.

Spory vznikajú v procese registrácie doménových mien a zasahujú do práv tretích osôb. Tieto spory je možné riešiť súdnou cestou v rámci civilného sporového konania ako aj cestou alternatívneho riešenia sporov prostredníctvom rozhodcovského konania. Dôležité je uvedomiť si skutočnosť, že aj napriek tomu, že neexistuje špeciálna právna úprava doménového mena, je možné doménové spory relatívne efektívne a úspešne riešiť, čo dokazuje aj už existujúca rozhodovacia prax bez ohľadu na pôvod týchto rozhodnutí. Podľa nášho názoru, však *pro futuro* bude nevyhnutné zaoberať sa problematikou právnej úpravy doménových mien a právnych vzťahov nimi vyvolaných, o to aktuálnejšie, že táto problematika nemá len národný, ale aj medzinárodný právny rozmer.

Použitá literatúra a internetové zdroje

1. Cibula, M. 2001. Next big thing: doménové mená verzus ochranné známky. Duševné vlastníctvo, roč. 5, č. 2, s. 14. ISSN 1210-1605
2. Disman, M.: Právní domény „eu“ Praha, Linde, 2011, 199 strán, ISBN 978-80-7201-852-9.
3. Dolobáč, M. 2008. Doménové mená v hospodárskej súťaži. Justičná revue, roč. 60, č. 10, s. 1419. ISSN 1335-6461
4. Gregušová, D. – Dulak, A. – Chlipala, M. – Susko, B: Právo informačných a komunikačných technológií. Bratislava, Slovenská technická univerzita v Bratislave, 2007, 194 strán, ISBN 978-80-227-2622-1.
5. FIALA, J., – HURDÍK, J., – TELEČ, I., Lexikon občanské právo. Vyd. 2., rozš. Ostrava : Sagit, 2001. 512 pp. (Lexikony – Sagit; Sv. 3). ISBN 80 -7208 -237 -X.
6. PELIKÁNOVÁ, R., ČERMÁK, K., Právní aspekty doménových jmen. 2000, s. 191. ISBN: 80-7201-245-2
7. Polčák, R.: Internet a proměny práva. Praha. Auditorium, 2012, 388 strán, ISBN 978-80-87287-22-3
8. VALENT, Š., Generické doménové mená a doménové spory. 2011, s. 90. IN *Revue pro právo a technologie*, ISSN 1804-5383, 2011, roč. 3, s. 91-120.
9. Švidroň J.: Základy práva duševného vlastníctva. Bratislava, Interlingua, 2000, 252 strán, ISBN 85506-93-9

Internetové zdroje:

1. Dostupné na internete: <https://sk-nic.sk/>
2. Dostupné na internete: <https://www.epravo.cz/top/clanky/internetova-domena-a-jeji-pravni-aspekty-59386.html>
3. Dostupné na internete: <https://www.epravo.sk/top/clanky/domenove-meno-pojem-a-jeho-pravny-zaklad-3065.html>
4. Dostupné na internete: <https://eurid.eu/nl/>
5. Dostupné na internete: <https://www.slovaknet.sk/clanok/domeny-eu/>
6. Dostupné na internete: <https://eurid.eu/cs/zaregistrujte-si-domenove-jmeno-eu/apews/>
7. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2018/12/19/eu-s-internet-domain-name-eu-council-approves-agreement-on-updated-governance/>
8. Dostupné na internete: <http://radkakolkusova.blogspot.com/2015/04/pouzitie-cudzej-ochrannej-znamky-v.html>
9. Dostupné na internete: <https://adr.eisionline.org/sk/>
10. Dostupné na internete: <https://www.icann.org/history>
11. Dostupné na internete: <https://journals.muni.cz> › article › download › pdf
12. Dostupné na internete: <https://www.epravo.cz/top/clanky/spory-o-domenova-jmena-v-domene-eu-posledni-zmeny-60543.html>
13. Dostupné na internete: https://www.ulpianus.sk/public/files/2433_zbierka_4_2020.pdf
14. Dostupné na internete: <https://nitschneider.passle.net/post/102f17l/efektivnejsie-riesenie-domenovych-sporov>

Právne predpisy:

- Zákon o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č.284/2002Z.z.
- Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník

Poznámky pod čiarou

[1] Pozri bližšie Cibuľa, M. 2001. Next big thing: doménové mená verzus ochranné známky. Duševné vlastníctvo, roč. 5, č. 2, s. 14. ISSN 1210-1605

[2] Doménu spomína zákon o elektronickom obchode konkrétne v §2 písm. d) ods. 1 zákona č. 22/2004 Z.z. *“doménou sa rozumie symbolická adresa v elektronickej komunikačnej sieti.”* Bližšie pozri DISMAN, Marek. Právni úprava domény „.eu“. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9. str. 17-18. poznámka autori

[3] Pojmy doménové meno a internetová adresa predstavujú totožné pojmy a ide o konkrétnu virtuálnu adresu. pozri Cibuľa, M. 2001. Next big thing: doménové mená verzus ochranné známky. Duševné vlastníctvo, roč. 5, č. 2, s. 14. ISSN 1210-1605 poznámka autori

[4] Dolobáč, M. 2008. Doménové mená v hospodárskej súťaži. Justičná revue, roč. 60, č. 10, s. 1419. ISSN 1335-6461

[5] Za nevyhnutné považujeme objasniť, ako funguje používanie doménových mien. Základným identifikátorom na internete je IP adresa (Internet Protocol Adress). IP adresou sa rozumie špecifická adresa, ktorú má pridelenú každé zariadenie, ktoré je pripojené k sieti internet. Charakteristické je pre IP adresu aj to, že je svetovo unikátna. Doménové mená sú prostredníctvom systémových doménových mien DNS (Domain Name System) priradované ku konkrétnym IP adresám. Databázy DNS sú umiestňované na menných serveroch (Name Server) a zabezpečujú prepojenie medzi doménovými menami a IP adresami. Pozri aj Zákon č. 22/2003 Z.z. o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 284/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov (skr. Zákon o elektronickom obchode). Poznámka autori

[6] Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. júna 2020, sp. zn. 1Ndob/6/2020 https://www.ulpianus.sk/public/files/2433_zbierka_4_2020.pdf

[7] Švidroň J.: Základy práva duševného vlastníctva. Bratislava, Interlingua, 2000, 18-19 strán, ISBN 85506-93-9

[8] VALENT, Š.. Generické doménové mená a doménové spory. 2011, s. 90. IN *Revue pro právo a technologie*, ISSN ISSN: 1804-5383, 2011, roč. 3, s. 96

[9] Tamtiež

[10] Tamtiež

[11] FIALA, J., – HURDÍK, J., – TELEČ, I.,. Lexikon občanské právo. Vyd. 2., rozš. Ostrava : Sagit, 2001. 512 pp. (Lexikony – Sagit; Sv. 3). ISBN 80 -7208 -237 -X.

[12] VALENT, Š., Generické doménové mená a doménové spory. 2011, s. 90. IN *Revue pro právo a technologie*, ISSN ISSN: 1804-5383, 2011, roč. 3, s. 96

[13] Systém pridelenia doménových mien je postavený mimo právnej úpravy. Bližšie pozri napr. Pelikánová, R., Čermák, K. Jr. 2000. Právni aspekty doménových jmen. Praha: Linde Praha, a.s.,

Právnické a ekonomické nakladateľství Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 1. vydání., s. 11, ISBN 80-7201-245-2

[14] Organizácia ICANN, ktorá bola ako nezisková organizácia založená v roku 1998 v Kalifornii (USA) je oprávnená prideľovať oprávnenia spravovať domény najvyššej úrovne. Táto organizácia predstavuje aj technické koordinačné centrum pre internet a jednou z jej funkcií je aj podpora a zabezpečenie IDNS (Internet Domain System). Na základe poverenia ICANN -u je národným registrátorom domény .sk obchodná spoločnosť SK – NIC, a.s.. Na základe tohto poverenia je to jediný subjekt v Slovenskej republike, ktorý vykonáva správu domény .sk a registráciu domén II. úrovne pod doménou .sk. Kompetenciou SK – NIC – u a.s. je rozhodnúť, či užívateľom navrhnutý reťazec spĺňa alebo nespĺňa stanovené podmienky, od čoho závisí prijatie alebo odmietnutie návrhu **Zmluvy o doméne**. poznámka autori

[15] country – code Top Level Domain, ccTLD poznámka autori

[16] Reťazec tvoriaci doménu najvyššej úrovne poskytuje všeobecné informácie o doméne, ktorá je pod ňou registrovaná ako aj o jej držiteľovi. Domény sa registrujú podľa povahy žiadateľa a činnosti, ktorou sa zaoberá. Ak je doménové meno registrované pod doménou .com, jeho držiteľom je podnikateľ. Na druhom mieste sprava sa nachádza textový reťazec, ktorý si držiteľ registroval pod príslušnou doménou prvej úrovne. Poznámka autori

[17] označované skratkou (gTLD) Najznámejšie generické domény sú: .gov – určená pre vládne organizácie, .edu – určená pre vzdelávacie inštitúcie, .org – určená pre neziskové a mimovládne organizácie, .com – určená pre komerčné subjekty, .biz – určená pre komerčné subjekty podnikajúce na internete, .pro – určená pre oblasť medicíny, práva, účtovníctva a iných služieb, .xxx – určená pre erotický a pornografický priemysel. poznámka autori

[18] označované skratkou (ccTLD) poznámka autori

[19] Gregušová, D. – Dulak, A. – Chlipala, M. – Susko, B., Právo informačných a komunikačných technológií. Bratislava, Slovenská technická univerzita v Bratislave, 2007, s. 101

[20] Národnú doménu .sk spravuje spoločnosť SK – NIC a.s. Pozri <https://sk-nic.sk/> poznámka autori

[21] Pozri napr. <https://www.websupport.sk/domeny>

[22] Pre špekulatívnu registráciu doménových mien sa zaužívali anglické pojmy ako *cybersquatting*, *grabbing* a *warehousing*. poznámka autori

[23] Významným míľnikom bolo podpísanie Memoranda v Ženeve v roku 1997, ktorého cieľom bolo, že všetci žiadatelia o registráciu domény sa podrobia podmienkam, ktoré budú predstavovať prostriedky na predchádzanie a urovnávanie sporov, známe ako „*Best Practice*.“ Zároveň Memorandum zabezpečovalo predchádzaniu a rozhodovaniu konfliktov medzi držiteľmi doménových mien a majiteľmi ochranných známk a iných práv na označenie. Poznámka autori

[24] Znenie Pravidiel poskytovania domén v doméne najvyššej úrovne .sk a zároveň ich prílohu Pravidlá alternatívneho riešenia sporov (Pravidlá ADR) schválila Komisia pre správu národnej domény .sk. „Pravidlami ADR bolo *European Information Society Institute (EISI)* ustanovené za Centrum ADR.“[24]

Spory vzniknuté vo veci registrácie alebo užívania domény medzi držiteľom a treťou osobu je oprávnené podľa Pravidiel ADR riešiť Centrum ADR. Arbitrážne centrum pre alternatívne riešenie doménových sporov predstavuje zložku EISi, ktorá je účinná od 01.09.2017 a zastrešuje, koordinuje činnosť expertov, ktorí rozhodujú spory podľa Pravidiel ADR pre doménu .sk. poznámka autori

[25] Pod pojmom iné majetkové hodnoty sa zaraďujú napr. ochranné známky, obchodná firma, know-how atď. poznámka autori

[26] https://adr.eisionline.org/wp-content/uploads/2021/03/Levi_Rozhodnutie.pdf

[27] https://adr.eisionline.org/wp-content/uploads/2021/01/Perinbaba_Rozhodnutie_na-zverejnenie.pdf

[28] https://adr.eisionline.org/wp-content/uploads/2020/07/Converse_Rozhodnutie_na-zverejnenie.pdf

[29] <https://www.soud.cz>